

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం
॥ అష్టమస్కంధే ఏకోనవింశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే ఏకోనవింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

ఇతి వైరోచనేర్వాక్యం ధర్మయుక్తం ససూన్యతం ।

నిశమ్య భగవాన్స్పృతః ప్రతినంద్యేదమబ్రవీత్ ॥ 1 ॥

శ్రీభగవానువాచ

వచస్తవైతజ్ఞనదేవ సూన్యతం

కులోచితం ధర్మయుతం యశస్కరం ।

యస్య ప్రమాణం భృగవః సాంపరాయే

పితామహః కులవృద్ధః ప్రశాంతః ॥ 2 ॥

న హ్యేతస్మిన్కులే కశ్చిన్నిఃసత్త్వః కృపణః పుమాన్ ।

ప్రత్యాఖ్యాతా ప్రతిశ్రుత్య యో వాదాతా ద్విజాతయే ॥ 3 ॥

న సంతి తీర్థే యుధి చార్థినార్థితాః

పరాజ్ముఖా యే త్వమనస్వినో నృపాః ।

యుష్మత్కులే యద్యశసామలేన

ప్రహ్లాద ఉద్భాతి యథోడుపః ఖే ॥ 4 ॥

యతో జాతో హిరణ్యాక్షశ్చరన్నేక ఇమాం మహిం ।

ప్రతివీరం దిగ్విజయే నావిందత గదాయుధః ॥ 5 ॥

యం వినిర్జిత్య కృచ్ఛ్రేణ విష్ణుః క్షోడ్ధార ఆగతం |
నాత్మానం జయినం మేనే తద్వీర్యం భూర్యనుస్మరన్ || 6 ||

నిశమ్య తద్వధం భ్రాతా హిరణ్యకశిపుః పురా |
హంతుం భ్రాతృహణం క్రుద్ధో జగామ నిలయం హరేః || 7 ||

తమాయాంతం సమాలోక్య శూలపాణిం కృతాంతవత్ |
చింతయామాస కాలజ్ఞో విష్ణుర్మాయావినాం వరః || 8 ||

యతో యతోఽహం తత్రాసౌ మృత్యుః ప్రాణభృతామివ |
అతోఽహమస్య హృదయం ప్రవేక్ష్యామి పరార్దృశః || 9 ||

ఏవం స నిశ్చిత్య రిపోః శరీర -
మాధావతో నిర్వివిశేఽసురేంద్ర |
శ్వాసానిలాంతర్హితసూక్ష్మదేహ -
స్తత్ప్రాణరంద్రేణ వివిగ్నచేతాః || 10 ||

స తన్నికేతం పరిమృశ్య శూన్య -
మపశ్యమానః కుపితో ననాద |
క్షాం ద్యాం దిశః ఖం వివరాన్సముద్రాన్
విష్ణుం విచిన్వన్ న దదర్శ వీరః || 11 ||

అపశ్యన్నితి హోవాచ మయాన్విష్టమిదం జగత్ |
భ్రాతృహ మే గతో నూనం యతో నావర్తతే పుమాన్ || 12 ||

వైరానుబంధ ఏతావానామృత్యోరిహ దేహినాం |
అజ్ఞానప్రభవో మన్యురహమ్మానోపబృంహితః || 13 ||

పితా ప్రహ్లాదపుత్రస్తే తద్విద్వాంద్విజవత్సలః |
స్వమాయుర్ద్విజలింగేభ్యో దేవేభ్యోఽదాత్ స యాచితః || 14 ||

భవానాచరితాంధర్మానాస్థితో గృహమేధిభిః |
బ్రాహ్మణైః పూర్వజైః శూరైరన్యైశ్చద్వామకీర్తిభిః || 15 ||

తస్మాత్ త్వత్తో మహీమీషద్ వృణేఽహం వరదర్షభాత్ |
పదాని త్రీణి దైత్యేంద్ర సమ్మితాని పదా మమ || 16 ||

నాన్యత్ తే కామయే రాజన్వదాన్యాజ్జగదీశ్వరాత్ |
నైనః ప్రాప్నోతి వై విద్వాన్యావదర్థప్రతిగ్రహః || 17 ||

బలిరువాచ
అహో బ్రాహ్మణదాయాద వాచస్తే వృద్ధసమ్మతాః |
త్వం బాలో బాలిశమతిః స్వార్థం ప్రత్యబుధో యథా || 18 ||

మాం వచోభిః సమారాధ్య లోకానామేకమీశ్వరం |
పదత్రయం వృణోతే యోఽబుద్ధిమాన్ ద్వీపదాశుషం || 19 ||

న పుమాన్ మాముపవ్రజ్య భూయో యాచితుమర్హతి |
తస్మాద్ వృత్తికరీం భూమిం వటో కామం ప్రతీచ్ఛ మే || 20 ||

శ్రీభగవానువాచ
యావంతో విషయాః ప్రేష్టాస్తిలోక్యామజితేంద్రియం |
న శక్నువంతి తే సర్వే ప్రతిపూరయితుం నృప || 21 ||

త్రిభిః క్రమైరసంతుష్టో ద్వీపేనాపి న పూర్యతే |
నవవర్షసమేతేన సప్తద్వీపవరేచ్ఛయా || 22 ||

సప్తద్వీపాధిపతయో నృపా వైన్యగయాదయః |
అర్హైః కామైర్గతా నాంతం తృష్టాయా ఇతి నః శ్రుతం || 23 ||

యదృచ్ఛయోపపన్నేన సంతుష్టో వర్తతే సుఖం |
నాసంతుష్టస్తిభిర్లోకైరజితాత్మోపసాదితైః || 24 ||

పుంసోఽయం సంసృతేర్థేతురసంతోషోఽర్థకామయోః |
యద్యచ్ఛయోపపన్నేన సంతోషో ముక్తయే స్మృతః || 25 ||

యద్యచ్ఛాలాభతుష్టస్య తేజో విప్రస్య వర్ధతే |
తత్ ప్రశామ్యత్యసంతోషాదంభసేవాశుశుక్షణిః || 26 ||

తస్మాత్ త్రీణి పదాన్యేవ వృణే త్వద్ వరదర్షభాత్ |
ఏతావతైవ సిద్ధోఽహం విత్తం యావత్ప్రయోజనం || 27 ||

శ్రీశుక ఉవాచ
ఇత్యుక్తః స హసన్నాహ వాంఛాతః ప్రతిగృహ్యతాం |
వామనాయ మహీం దాతుం జగ్రాహ జలభాజనం || 28 ||

విష్ణవే క్షాం ప్రదాస్యంతముశనా అసురేశ్వరం |
జానంశ్చిక్రీర్షితం విష్ణోః శిష్యం ప్రాహ విదాం వరః || 29 ||

శుక్ర ఉవాచ
ఏష వైరోచనే సాక్షాద్ భగవాన్విష్ణురవ్యయః |
కశ్యపాదదితేర్జాతో దేవానాం కార్యసాధకః || 30 ||

ప్రతిశ్రుతం త్వయైతస్మై యదనర్థమజానతా |
న సాధు మన్యే దైత్యానాం మహానుపగతోఽనయః || 31 ||

ఏష తే స్థానమైశ్వర్యం శ్రియం తేజో యశః శ్రుతం |
దాస్యత్యాచ్ఛిద్య శక్తాయ మాయామాణవకో హరిః || 32 ||

త్రిభిః కృమైరిమాన్ లోకాన్విశ్వకాయః కృమిష్యతి |
సర్వస్వం విష్ణవే దత్త్వా మూఢ వర్తిష్యసే కథం || 33 ||

కృమతో గాం పద్దైకేన ద్వితీయేన దివం విభోః |
ఖం చ కాయేన మహతా తార్తీయస్య కుతో గతిః || 34 ||

నిష్ఠాం తే నరకే మన్యే హ్యప్రదాతుః ప్రతిశ్రుతం ।
ప్రతిశ్రుతస్య యోఽనీశః ప్రతిపాదయితుం భవాన్ ॥ 35 ॥

న తద్దానం ప్రశంసంతి యేన వృత్తిర్విపద్యతే ।
దానం యజ్ఞస్తపః కర్మ లోకే వృత్తిమతో యతః ॥ 36 ॥

ధర్మాయ యశసేఽర్థాయ కామాయ స్వజనాయ చ ।
పంచధా విభజన్విత్తమిహాముత్ర చ మోదతే ॥ 37 ॥

అత్రాపి బహ్వృచ్చైర్గీతం శృణు మేఽసురసత్తమ ।
సత్యమోమితి యత్ ప్రోక్తం యన్నేత్యాహాన్యతం హి తత్ ॥ 38 ॥

సత్యం పుష్పఫలం విద్యాదాత్మవృక్షస్య గీయతే ।
వృక్షేఽజీవతి తన్న స్యాదన్యతం మూలమాత్మనః ॥ 39 ॥

తద్ యథా వృక్ష ఉన్మూలః శుష్యత్యుద్వర్తతేఽచిరాత్ ।
ఏవం నష్టాన్యతః సద్య ఆత్మా శుష్యేన్న సంశయః ॥ 40 ॥

పరాగ్ రిక్తమపూర్ణం వా అక్షరం యత్ తదోమితి ।
యత్ కించిదోమితి బ్రూయాత్ తేన రిచ్యేత వై పుమాన్ ।
భిక్షవే సర్వమోంకుర్వన్నాలం కామేన చాత్మనే ॥ 41 ॥

అథైతత్ పూర్ణమభ్యాత్మం యచ్ఛ నేత్యన్యతం వచః ।
సర్వం నేత్యన్యతం బ్రూయాత్ స దుష్కిర్తిః శ్వసన్మృతః ॥ 42 ॥

స్త్రీషు నర్మవివాహే చ వృత్త్యర్థే ప్రాణసంకటే ।
గోబ్రాహ్మణార్థే హింసాయాం నాన్యతం స్యాజ్ఞాగుప్సితం ॥ 43 ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
అష్టమస్కంధే వామనప్రాదుర్భావే ఏకోనవింశోఽధ్యాయః ॥